

ПРОЕКТ (для дітей старшого віку) «ПІДВОДНЕ ЦАРСТВО РИБ»

МЕТА: Розширити та збагатити знання дітей про риб, їх значення в природі.

ЗАВДАННЯ ПРОЕКТУ:

- Формувати уявлення про пристосування риб до життя у водному середовищі
- Розширити знання про особливості зовнішнього вигляду риб, спосіб живлення, розмноження.
- Вчити порівнювати риб, знаходити спільні істотні ознаки та відмінності.
- Удосконалювати вміння дітей встановлювати прості причинно-наслідкові зв'язки шляхом пошуково-дослідницької діяльності.
- Виховувати інтерес до мешканців води, бережне ставлення до них та водного середовища.

ПРОБЛЕМА: недостатній об'єм інформації, знань дітей з даної теми

АКТУАЛЬНІСТЬ

Більша частина земної кулі вкрита водою – це океани, моря, озера, річки. Відомо, що перші живі істоти на Землі виникли саме у воді. І зараз там мешкає більша частина тварин. Як вони існують у водному середовищі, чим живляться, як захищаються? Чому мешкають, як в солоній воді, так і у прісних водоймах? Необхідно дати початкові знання дошкільнятам, як зберегти природне водне середовище, не завдати непоправної шкоди його мешканцям.

Головною метою проекту є виховання розуміння у дітей необхідності захисту природних об'єктів, вміння жити в єдності з природою, не завдаючи їй шкоди.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОЕКТУ

1. За технологією: маніпуляційний
2. За домінуючим методом: інформаційно-дослідницький
3. За характером тривалості: середньої тривалості
4. За кількістю учасників: колективний
5. За характером контактів: у межах групи
6. За характером участі дитини в проекті: співучасник (співвідношення «дитина – дорослий» будується на співучасті)

Було створено модель трьох питань:

1. Що ми знаємо?

- Риби мешкають у воді.
- Риби – живі істоти
- Риби бувають різні

2. Про що ми хочемо дізнатися?

- Як риби пристосувались до життя у воді?
- Чому риби такі різні?
- Як риби розмножуються?
- Як риби живляться?
- Чи можуть всі види риб жити поруч?
- Як риби захищаються від ворогів?
- Чи може людина впливати на життя риб?
- Чи можуть риби чути?

3. Що потрібно зробити, щоб про це дізнатися?

- Поспостерігати за рибами в акваріумі.
- Запитати у дорослих.
- Прочитати книжки
- Подивитись по телебаченню
- Переглянути ілюстрації, фотоальбоми.

Була створена «Павутинка», завдяки якій стало видно, з яких розділів програми запланувати різноманітну навчально-виховну роботу з дітьми в ході проекту.

Для досягнення мети проекту були використані різні форми і методи навчально-виховної роботи: спостереження, дослідницько-пошукова діяльність, бесіди, різноманітні ігри, читання художніх творів, розв'язання проблемних ситуацій, екскурсії, полілог.

«ПАВУТИНКА»

ЦЕНТР ПРИРОДИ

I. ЗАНЯТТЯ

1. «Подорож карасика»
2. «Пригоди на річці»
3. «Мешканці водойм та морів»
4. «На дні морському» (Комбіноване)
5. «Підводне царство риб» (Вікторина «Що? Де? Коли?»)

II. ПОШУКОВО - ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

1. Розгляд глобусу
2. Досліди з предметами у воді
3. Досліди зі світлом (його вплив на поведінку риб)

III. СПОСТЕРЕЖЕННЯ

1. За рибами в акваріумі
2. за реакцією риб на звуки
3. За поведінкою риб у темряві, світлі

ЦЕНТР ГРИ

1. С/РОЛЬОВА ГРА «Сім я», «Рибалка»
2. РОЗВИВАЛЬНА ГРА «Допоможи риbam знайти домівки»
3. ДИДАКТИЧНІ ІГРИ: «Рибалка», «Дивовижні рибки», «Знайди однакові», «Де живуть риби», «Запитання – відповідь».

ЦЕНТР КНИГИ

1. Читання художніх творів: «Що ти знаєш про риб», «Про дівчинку Наталочку та сріблясту рибку» М.Трубнаїні, «Краб-мандрівник» О.Кизим, «Підводний світ» (енциклопедія тваринного світу). «Риб яча сівба» М.Іваненко
2. Заучування вірша К.Перелісної «Риболови»
3. Заучування прислів'я «Почуває себе, як риба у воді»

ЦЕНТР МОВЛЕННЯ

1. Бесіда «Що потрібно риbam для існування»
2. Д/ВПРАВА «Мовчання риб»
3. Д/ГРА «Впізнай за описом2»

ЦЕНТР МИСТЕЦТВА

1. Ліплення «Ігольчата риба» (з тіста)
2. Малювання «Акваріум»
3. СХД
4. Виконання пісень
5. Виконання танку

ЦЕНТР БУДІВНИЦТВА

Конструкторська гра «Будуємо ставок»

ЦЕНТР ПРАЦІ

1. Художня праця «Рибка» (яєчна шкарлупа)
2. Прибирання в акваріумі (колективна)
3. Годування риб

ЦЕНТР МАТЕМАТИКИ

1. Лічба предметів
2. Порівняння величин
3. Позначення кількості предметів цифрами
4. Орієнтування у просторі

ЦЕНТР РУХУ

1. Рухливі ігри: «Вудочка», «Карасі та щука», «Море хвилюється», укр.. нар. гра «Варена рибка»
2. Фізхвилинка
3. Психогімнастика.

МОТИВАЦІЙНИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір

ТЕМА: «СРІБЛЯСТА РИБКА В ГОСТІ ПРИПЛИВЛА»

МЕТА: Виявити рівень знань вихованців на початок тематичного циклу по підтемах:

1. Як риби пристосувались до життя у воді»
2. Чому риби такі різні
3. Як риби живляться
4. Чи можуть риби чути

Розвивати пізнавальний інтерес, прагнення до активного пізнання тваринного світу, дитячу ініціативу при доборі завдань, створення «дерева цілей».

Викликати інтерес до вивчення цієї теми, бажання працювати разом над спільним проектом

СЛОВНИК: виявити в активному словнику дітей наявність прикметників, дієслів з даної теми.

МАТЕРІАЛИ: іграшкова рибка, ілюстрації

МЕТОДИ І ПРИЙОМИ: бесіда, д/ігри «Назви, яка», «Що робить?», спостереження

ОБГОВОРЕННЯ ТРЬОХ ПИТАНЬ: 1. Що ми знаємо? 2. Що хочемо дізнатися?

3. Звідки ми це дізнаємось?

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за рибками в акваріумі з метою викликати бажання дізнатись більше про життя риб.

ЗАУЧУВАННЯ прислів'я «Почуває себе, як риба у воді» - з ясувати, як діти розуміють це прислів'я, розвивати пам'ять.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА: подумати з дітьми, в яких сюжетно-рольових іграх ми можемо застосувати знання, набуті під час вивчення цієї теми.

ХУДОЖНЯ ПРАЦЯ. ТЕМА: «Виготовлення «дерева цілей»»

МЕТА: Підвести дітей до необхідності записати всі пропозиції щодо реалізації проекту «Підводне царство риб».

Удосконалювати вміння дітей працювати з шаблонами, вміння зафарбовувати площинне зображення, не виходячи за межі.

МАТЕРІАЛ. Білий картон, шаблони, олівці, картинки

ПОШУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ. Дослід зі світлом.

Біля акваріуму вмикаємо настільну лампу, спостерігаємо за поведінкою риб. Коли лампу вимикаємо, притіняємо акваріум папером – спостерігаємо за зміною у поведінці риб, робимо висновки на основі дослідів.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за рибками під час годування – звернути увагу на поведінку риб під час годування.

Р/ГРА «ВУДОЧКА» - удосконалювати вміння підстрибувати вгору на двох ногах

Д/ГРА «ЗАПИТАННЯ – ВІДПОВІДЬ» - розширити уявлення про будову риб та умови, необхідні для їх життя.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Розгляд глобусу, ілюстрацій із зображенням риб –

звернути увагу на кількість місць мешкання риб та на їх різноманітність.

ЗАНЯТТЯ Комплексне («Рідна природа» + «Цікава математика» + «Мовленнєве спілкування» + «Екологічне виховання»)

ТЕМА: «ПОДОРОЖ КАРАСИКА»

П/ЗМІСТ: Формувати у дітей знання про риб, як мешканців прісноводних водойм та солонів морів.

Вчити порівнювати риб за зовнішніми ознаками, знаходити спільне та відмінне.

Вправляти в утворенні описових прикметників, у складанні складних речень із сполучником (а).

Удосконалювати вміння орієнтуватись у просторі, вміння рахувати у межах 9 (кількісна і порядкова лічба).

Розвивати логічне мислення, пам'ять, дрібні м'язи рук.

Виховувати інтерес до об'єктів живої природи.

ПРОГУЛЯНКА.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за погодою – продовжувати вчити дітей визначати стан погоди за кількома ознаками.

Р/ГРА «КАРАСИ ТА ЩУКА» - удосконалювати навички бігу в обмеженому просторі.

ПРАЦЯ. Розчистити доріжки на майданчику від сміття.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ Я» - обигрування ситуації «Ми з татом встановлюємо акваріум» - вчити дітей відтворювати в грі події з реального життя.

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ, Полілог «Що б сказали риби, якби могли говорити» - заохочувати дітей до висловлювань своїх думок з даного питання.

ПРАЦЯ. Доручити черговим по куточку природи погодувати акваріумних рибок – привчати доглядати за мешканцями акваріуму.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за тим, як риби їдять – визначити, що їжа повинна бути дрібно протертою.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Запропонувати батькам переглянути телепередачі, в яких подають знання про риб.

Комплексне заняття «ПОДОРОЖ КАРАСИКА»

П/ЗМІСТ. Формувати у дітей знання про риб, як мешканців прісноводних водойм та солонів морів.

Вчити порівнювати риб за зовнішніми ознаками, знаходити спільне та відмінне.

Вправляти в утворенні описових прикметників, у складанні складних речень із сполучником (а).

Удосконалювати вміння орієнтуватись у просторі, рахувати у межах 9 (кількісна і порядкова лічба).

Розвивати мовлення, логічне мислення, пам'ять, дрібні м'язи рук.

Виховувати інтерес до об'єктів живої природи.

МАТЕРІАЛ. Ілюстрації із зображенням риб морів та річок, картки з цифрами, іграшкові риби, шнурівка.

ХІД ЗАНЯТТЯ

Звертаю увагу дітей на мисочку з водою, в якій плаває іграшковий Карасик. (Карасик розповідає, що з ним трапилось лихо і він ледь не потрапив до моря).

- Діти, чому Карасик такий схвильований, адже у морі те ж є вода?

З ясовуємо чим відрізняється вода у морі від річної.

- Діти, а Карасик любить жити у якій воді?

Д/ГРА «РОЗСЕЛИ РИБ» (розмістити окремо річних та морських риб)

Д/ГРА ОПИШИ РИБКУ»

Д/ВПРАВА «ЗАКІНЧИ РЕЧЕННЯ» (утворення речень із сполучником – а-).

Д/ВПРАВА «ЧИМ СХОЖІ, А ЧИМ ВІДРІЗНЯЮТЬСЯ»

Д/ГРА «ПОРАХУЙ РИБОК».

Давайте допоможемо потрапити Карасику до своєї річки.

ГРА «УЗДОВЖ СТРУМКА» (орієнтування у просторі)

Д/ВПРАВА «ВИКЛАДИ РИБКУ» (із шнурів діти викладають силуети рибок)

ПІДСУМОК ЗАНЯТТЯ.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за рибками – з ясувати, який корм краще подобається, чому?

Д/ГРА «СКЛАДИ РИБКУ» - удосконалювати вміння складати ціле зображення з частин. Розвивати дрібну моторику, окомір, мислення.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Ознайомити з такими видами риб, як костисті та хрящовидні.

ЗАНЯТТЯ комбіноване («Рідна природа» + «Ліплення» + «Мовленнєве спілкування» + «Екологічне спілкування»)

ТЕМА: «НА ДНІ МОРСЬКОМУ»

П/ЗМІСТ. Ознайомити дітей з морськими глибинними рибами, з їх пристосуванням до життя на дні, маскуванню, як одним із способів захисту.

Удосконалювати вміння створювати барельєф.

Збагатити словник дітей словами – антонімами.

Розвивати мислення, мовлення, дрібну моторику, окомір.

Виховувати інтерес до риб та бережне ставлення до них.

ПРОГУЛЯНКА.

ЕКСКУРСІЯ до озера – розширити уявлення дітей про місце, де мешкають озерні риби. Поспостерігати, як часто на поверхні води з являються водні кола, з ясувати причину їх появи.

Р/ГРА «КАРАСІ ТА ЦУКА»

П ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «РИБАЛКА» - розігрування ситуації, коли рибалки ловлять рибу, як готуються до риболовлі.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Перегляд фото листівок із зображенням річкових та озерних риб.

РЕПРОДУКТИВНИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за реакцією рибок в акваріумі на звуковий сигнал – виявити, чи реагують риби на звуковий сигнал (під час звукового сигналу пропонує дітям насипати в акваріум корм).

Д/ГРА «ВПІЗНАЙ РИБКУ ЗА ОПИСОМ» - вправляти у складанні описових розповідей.

Р/ГРА «ВАРЕНА РИБКА» (укр.. народна).

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Розповідь-задача «Хованки у воді» - з ясувати, як маленькі беззахисні рибки можуть врятуватись і не потрапити у пащу хижака.

ЗАНЯТТЯ Комплексне «ПРИГОДИ НА РІЧЦІ» («Екологічне виховання» + «Художня література» + «Мовленнєве спілкування» + «Малювання»)

П/ЗМІСТ. Довести до дітей розуміння того, що кожне водне середовище є джерелом життя багатьох водних істот.

Вчити правилам екологічно-культурної поведінки біля водоймищ;

уважно слухати художні твори, робити висновки з прочитаного;

встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між об'єктами природи та діяльністю людини.

Розвивати зв'язне мовлення, вміння послідовно викладати свої думки.

Розвивати мислення, пам'ять. Виховувати любов до природи.

ПРОГУЛЯНКА.

Р/ГРА «ВУДОЧКА» - удосконалювати вміння стрибати вгору на двох ногах;
розвивати спритність, швидкість реакції.

ПШОХІДНИЙ ПЕРЕХІД до магазину «Золота рибка2 – збагатити уявлення дітей
про акваріумних рибок, їх різноманітність, умови, які
необхідні для життя в акваріумі.

II. ПОЛОВИНА ДНЯ

С/РОЛЬОВА ГРА «СІМ Я» + «РИБАЛКА» - продовжувати вчити відтворювати в
грі сюжети реальних подій з життя сім'ї.

СХД. Викладання рибок з кольорових шнурочків.

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Бесіда за твором М.Трублаїні «Про дівчинку
Наталочку та сріблясту рибку» – продовжувати вчити відповідати на запитання
за змістом твору, розуміти головну думку, яку доносить автор.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за рибками в акваріумі – звернути увагу дітей на рослини, які
ростуть в акваріумі, визначити, навіщо вони потрібні, яке мають значення.

РОБОТА З БАТЬКАМИ. Запропонувати батькам разом з дітьми переглянути
ілюстрації з енциклопедії тваринного світу «Підводний світ».

ТВОРЧИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за тим, як вихователь замінює воду в акваріумі – підвести
дітей до розуміння того, що для життя акваріумних риб
необхідно стежити за свіжістю води.

Р/ГРА «НАЗДОЖЕНИ СВОЮ ПАРУ» - удосконалювати вміння дітей рухатись в
обмеженому просторі. Розвивати спритність, швидкість.

Д/ГРА «РОЗСТАВ ПО ПОРЯДКУ» - вправляти у порівнянні предметів за
величиною.

ПІЗНАВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Бесіда за твором М.Сладкова «Риб яча сімба».

ЗАНЯТТЯ Ліплення «АКВАРІУМ»

П/ЗМІСТ. Продовжувати вчити дітей відтворювати свої враження від
спостереження за мешканцями акваріуму в образотворчій діяльності,
зокрема в ліпленні.

Вчити ліпити зображення рибок, рослин на пластиліні, отримуючи
барельєф акваріуму. Розвивати мислення, уяву, дрібні м'язи рук, окомір.

ПРОГУЛЯНКА.

Р/ГРА «МОРЕ ХВИЛЮЄТЬСЯ» - розвивати координацію рухів, уяву, орієнтацію
в просторі.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за вітром – вправляти дітей у визначенні напрямку та сили
вітру.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Етична бесіда про поведінку на природі біля
водоймищ – розширити та закріпити знання про правила культурної
поведінки біля водоймищ, та її значення для мешканців водойм.

ЗАУЧУВАННЯ ВІРША К.Перелісної «РИБОЛОВИ» - розвивати інтонаційну
виразність мови. Закріпити вміння поводитись у природі, не руйнуючи її.

С/РОЛЬОВА ГРА «РИБАЛКА» - продовжувати вчити дітей розгортати сюжет гри
згідно обраних ролей та теми гри.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за дитинчатами дорослих риб – мальками. Звернути увагу, що
рибки мечоносці – є живородящими.

УЗАГАЛЬНЮЮЧИЙ ЕТАП

РАНОК. Ранковий збір.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ за поведінкою мальків – звернути увагу, як поводять себе
мальки, як живляться, де перебувають найчастіше.

Р/ГРА «КАРАСІ ТА ЩУКА» - удосконалювати навички бігу в обмеженому просторі.

Д/ГРА «ДЕЖИВЕ РИБКА» - вправляти у вживанні прикметників.

ЗАНЯТТЯ Вікторина «ЩО? ДЕ? КОЛИ?»

ТЕМА: «ПІДВОДНЕ ЦАРСТВО РИБ»

МЕТА: Узагальнити знання дітей з теми: «Підводне царство риб».

Вчити логічно і послідовно будувати свою відповідь, доводити та обґрунтовувати свої думки.

Розвивати зв'язне мовлення, пам'ять, мислення, уяву.

II ПОЛОВИНА ДНЯ

Р/ГРА «ВУДОЧКА»

КОМУНІКАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ. Полілог на тему: «Як би я на мить став рибкою» - заохотити дітей до висловлювань своїх думок з даної теми.

СХД. «Паперові рибки» - заохотити дітей до виготовлення рибок з кольорового паперу.

РЕФЛЕКТИВНО – ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЕТАП

ТЕМА: «ПОДОРОЖ У ЗВОРТНЬОМУ ЧАСІ»

МЕТА: Спонукаючи вихованців згадати всі етапи проекту, відзначити, що нового вони дізналися за цей час.

Продовжувати формувати навички діалогічного та монологічного мовлення, вміння вести бесіду.

Закріпити й активізувати словник дітей назвами риб, водоймищ.

МАТЕРІАЛ. Роботи з малювання, ліплення, СХД.

МЕТОДИ Й ПРИЙОМИ: подорож у зворотному часі, під час якої пригадати:

- З чого все починалося?
- Що було заплановано?
- Яке придумали «дерево цілей»?
- Які ставили завдання?
- Що нового дізналися?
- Що вам найбільш сподобалося?
- Про що б хотіли дізнатися в майбутньому?